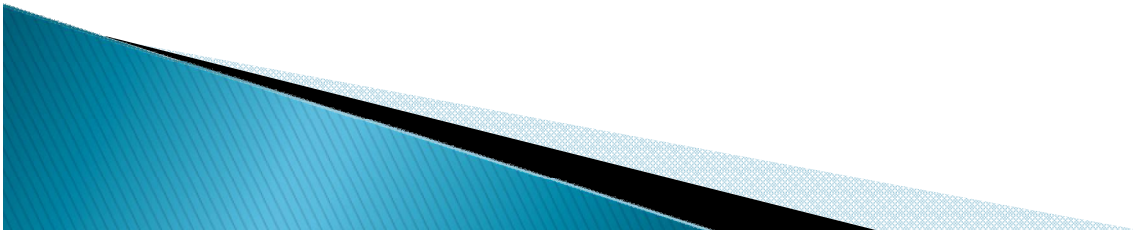

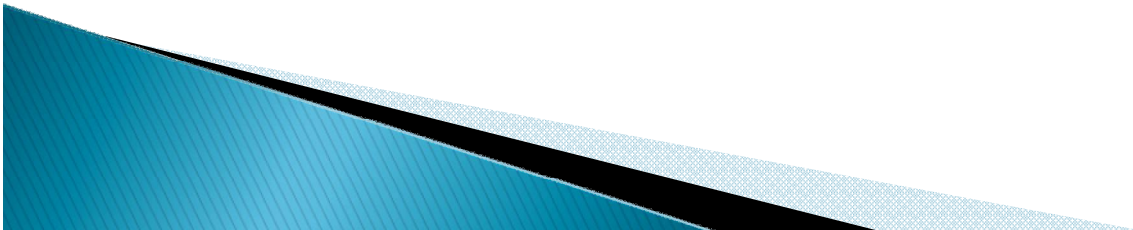
AKCİĞER KANSERİ

SBÜ Dr. Suat Seren Göğüs Hastalıkları Ve Cerrahisi
Eğitim Ve Araştırma Hastanesi
Eğitim Birimi

AKCİĞER KANSERİ

- Akciğer kanseri, akciğer hücrelerinin anormal hale gelmesi ve kontrolsüz çoğalmasıyla oluşan bir hastalıktır. Sonraki aşamada kontrolsüz çoğalan bu hücreler çevre dokulara ve akciğer dışındaki organlara yayılabilir.
- Akciğer kanseri ülkemizde ve dünyada erkeklerde en sık görülen kanser türüdür.

RİSK FAKTÖRLERİ

➤ **Sigara, puro, pipo, nargile (tütün ürünleri) içimi** : Sigara kullanımı akciğer kanserinin en sık görülen nedenidir (%90'dan fazla). **Sigara** dumanında 4000'den fazla kimyasal ve 70'den fazla kanser oluşumuna neden olan madde olduğu bilinmektedir. **Puro içenlerde risk 3 kat, pipo kullananlarda 8 kat artmaktadır.** **Nargile de; akciğer kanseri başta olmak üzere birçok kansere ve başka hastalıklara yol açmaktadır.**

RİSK FAKTÖRLERİ

- **Pasif içicilik:** Başkalarının içtikleri veya yanan tütün ürününden (sigara, puro, pipo, nargile, elektronik sigara gibi) kaynaklanan dumanın solunmasıdır. Tütün dumanına maruz kalmak, **kanser**, **amfizem ve kalp krizleri** gibi birçok öldürücü hastalığa neden olmaktadır. **Sigara içmeyenlerde sigara dumanına maruziyet akciğer kanserini % 32 oranında arttırmaktadır.**

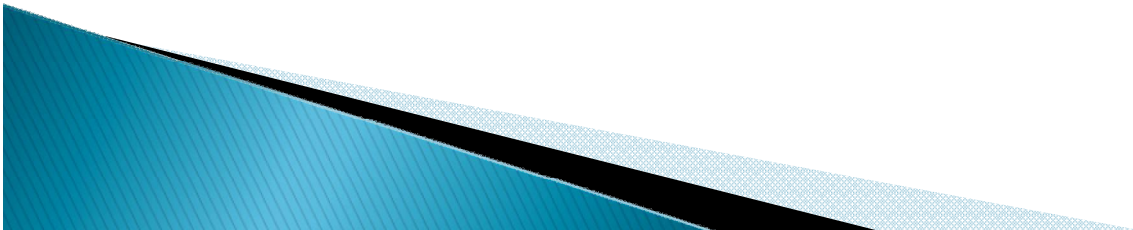
GÜNDE 1 - 2 ADET SİGARA İÇMEK KANSER YAPAR MI?

Sigara ne kadar erken yaşta başlanırsa, ne kadar uzun süre içilirse ve içilen sigara miktarı ne kadar fazlaysa risk o kadar artmaktadır, ancak **"az içiyorum"** demeyin! Günde bir adet sigara içen kişi de tıbben sigara bağımlısı kabul edilmekte ve sigaranın tüm zararları etkilerine maruz kalmaktadır. Ayrıca pipo, puro, nargile gibi tütün ürünlerini içeren maddeler, **light** sigara kullananlar da benzer şekilde risk altındadır.

RİSK FAKTÖRLERİ

- **Asbest:** Bazı toprak ve kayalarda bulunan saç gibi ince liflerdir. Dış etkenlere dayanıklı oluşu ve yalıtkan özellikleri nedeniyle inşaat ve bazı üretim işlerinde (gemi, izolasyon ve otomotiv) kullanılmaktadır. Bu tür işlerde çalışan kişilerde mesleksen olarak asbest liflerine temas söz konusu olabilir. Bununla birlikte ülkemizde bazı bölgelerde toprağın doğal yapısında bulunduğundan çevresel temas da önemlidir.

RİSK FAKTÖRLERİ

- **Radon gazı:** Toprağın doğal yapısında bulunur. Ev içi radon maruziyetinin en önemli nedeni binanın temelindeki toprak ve kayalardır. Uranyum, berilyum, vinil klorid, nikel kromat, kömür ürünleri, hardal gazı, klormetil eterler, petrol ürünleri gibi kansere yol açan kimyasallara maruziyet
- Kişinin kendisinde veya ailesinde akciğer kanseri öyküsünün olması
- Yüksek düzeyde hava kirliliği
- İçilen suyun yüksek oranda arsenik içermesi
- Akciğerlere radyasyon tedavisi uygulanması
- Akciğerde bazı hastalıklar sonrasında kalan yara izi (skar) gelişimi:
Verem Hastalığı (tüberküloz) sonrası gibi

BELİRTİLER

Çoğu akciğer kanseri yayılncaya kadar herhangi bir belirti oluşturmaz, ancak bazı erken akciğer kanseri hastalarında semptomlar [Belirtiler] görülür. Belirtiler ilk görüldüğünde doktora gidilirse, daha erken bir safhasında kanser teşhisi konabilir ve tedavi daha etkili olabilir. Akciğer kanserinin en sık görülen belirtileri şunlardır:

- Geçmeyen veya giderek kötüleşen öksürük
- Öksürürken kan veya kanlı balgam çıkarmak
- Derin nefes alırken, öksürürken veya gülerken kötüleşen göğüs ağrısı
- İştahsızlık, kilo kaybı
- Halsizlik, yorgunluk, ses kısıklığı
- Nefes darlığı
- Sürekli tekrarlayan veya geçmeyen bronşit veya zatürre gibi akciğer enfeksiyonları

BELİRTİLER

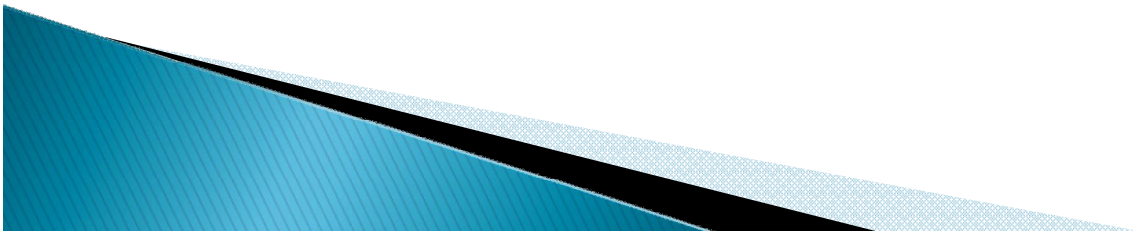
Akciğer kanseri **uzak organlara yayılırsa**, aşağıdaki belirtilere neden olabilir:

- **Kemik ağrısı** (sırt veya kalçalarda ağrı olması gibi)
- **Beyindeki veya omuriliğe yayılmış kansere bağlı sinir sistemi değişiklikleri** (baş ağrısı, bir kol veya bacak uyuşma ya da zayıflık, baş dönmesi, denge sorunları veya nöbetler)
- **Kanserin karaciğere yayılmasıyla cildin ve gözlerin sararması (sarılık),**
- **Kanserin cilde veya lenf düğümlerine (bağışıklık sistemi hücreleri topluluğu) yayılması nedeniyle vücudun yüzeyine yakın yumrular, örneğin boyun bölgesinde veya köprücük kemiğinin üstünde**

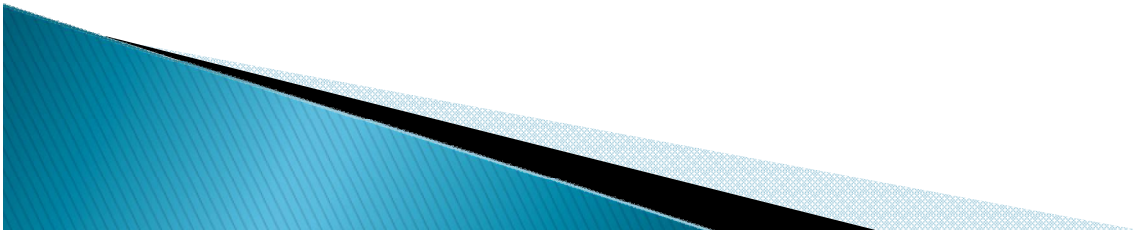
TANI YÖNTEMLERİ

- Muayene ve akciğer grafisi bulguları ile akciğer kanserinden şüphe edilen hastalarda öncelikle **bilgisayarlı tomografi (BT)** çekilir. Bilgisayarlı tomografi ile elde edilen üç boyutlu görüntü sayesinde hastalıklı bölgeye nasıl ulaşılabileceğine karar verilir.
- Yapılan diğer testler genellikle kanserin vücuttaki yayılımı hakkında bilgi sahibi olmak için yapılır. Bu testler hastanın şikayetlerine göre **manyetik rezonans görüntüleme (MR)**, **kemik sintigrafisi**, **ultrasonografi** veya **pozitron emisyon tomografi-bilgisayarlı tomografi (PET-BT)** olabilir.

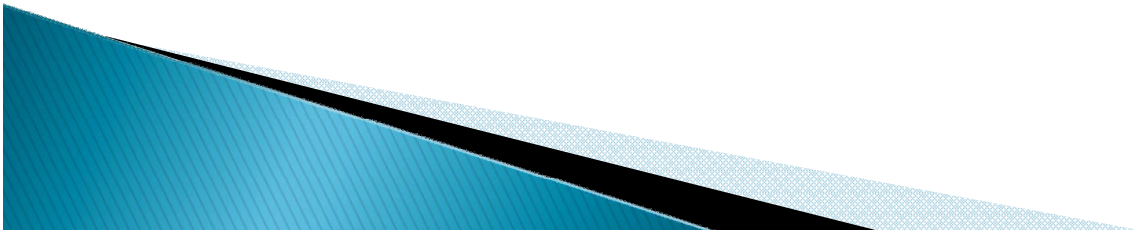
TANI YÖNTEMLERİ

- Hastadan **bronkoscopi** dediğimiz ince bükülebilir, ışıklı ve ucunda kamera taşıyan bir tüple akciğerine ulaşılarak toplu iğne başı büyüklüğünde parçalar alınır. Bu işleme **biyopsi** adı verilir. Bronkoscopi ile tümöre ulaşamadığı durumlarda bilgisayarlı tomografi eşliğinde iğne biyopsileri almak gerekebilir.
- Akciğerleri çevreleyen zarın yaprakları arasında sıvı birikmiş ise, bir iğne ile göğüs duvarından girilerek örnek alınır, bu işleme **torasentez** denir. Kanseri tanısı bu örneklerin patoloji laboratuvarında incelenmesi sonucunda kesinleşir.

TANI YÖNTEMLERİ

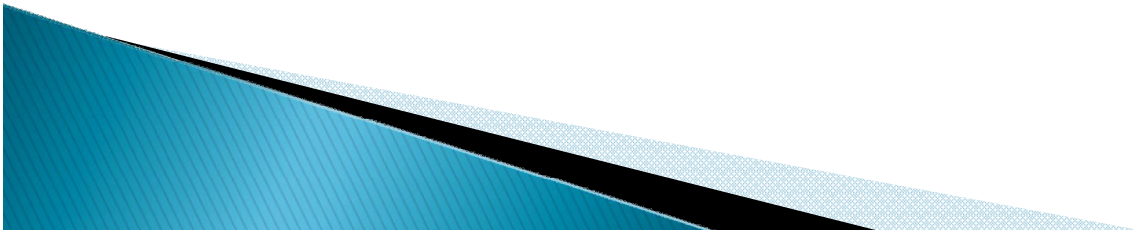
- Bazı hastalarda bu ufak biyopsilerle kesin tanıya ulaşamayıp tanı amaçlı sınırlı cerrahi girişimler (torakotomi) de gerekebilir. Bu yöntemlerden hangisinin seçileceği kararında temel prensip hastaya en az sıkıntı ve risk getirecek, ama en kısa sürede de tanıyı sağlayacak yöntem ile teşhis koymaktır.

BİYOPSİ YAPILMASININ HASTALIĞIN İLERLEMESİNE OLUMSUZ ETKİSİ VAR MIDIR?

- Kanserin kesin tanısına ancak biyopsi örneklerinin patoloji kliniğinde incelenmesi sonucunda ulaşılır. Biyopsi olmadan sadece filmlere bakılarak kanserden şüphelenilebilir, ancak kesin kanser tanısı konulamaz ve tedavi başlanamaz. Tanı için kanser hücrelerinin görülmesi gereklidir. Halk arasında bazen başka kişiler örnek gösterilerek "Biyopsi yaptılar bir daha da iyileşemedi", "Hastalığı daha da kötü oldu" gibi söylentiler olmaktadır. Bunlar çok yanlış yorumlardır ve birçok hastanın gereksiz yere korkmasına, teşhisin gecikmesine ve bu sebeple var olan tedavi şanslarını da kaybetmelerine yol açabilmektedir.

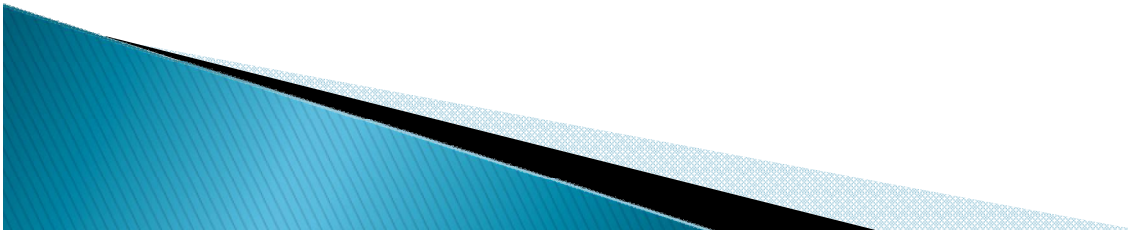
- Hastalığı ileri evrede teşhis edilen hastaların tedaviden yarar görme şansı haliyle daha azdır, bu sebeple erken tanı çok önemlidir. Biyopsi yapılarak zamanında tanı konulan, tedavi edilen ve uzun süre kaliteli yaşamına devam eden hastalar günümüzde çoğunluktadır. **Biyopsi işleminin hastalığa olumsuz bir etkisi yoktur. Bu işlem sadece tanıyı koydurur.**

KAÇ TİP AKCİĞER KANSERİ VARDIR?

Akciğer kanserinin pek çok tipi vardır, ancak tedavi yaklaşımları ve davranış farkına göre genel olarak akciğer kanserleri 2 ana gruba ayrılmaktadır.

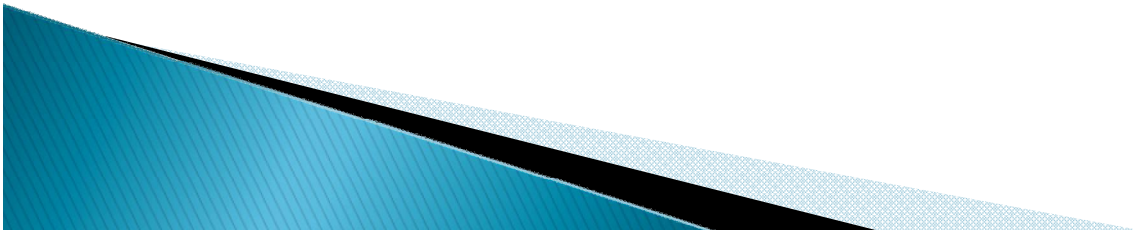
- Küçük hücreli akciğer kanseri
- Küçük hücreli olmayan akciğer kanseri

HASTALIĞIN YAYGINLIĞI (EVRELEME)

Kanser tanısı konduktan hastalığın yaygınlığı yani hangi aşamada olduğu, bir başka deyişle evresi saptanmalıdır. Bu evreleme, uygulanacak tedavi yöntemlerine ve sıralamasına karar vermede gereklidir.

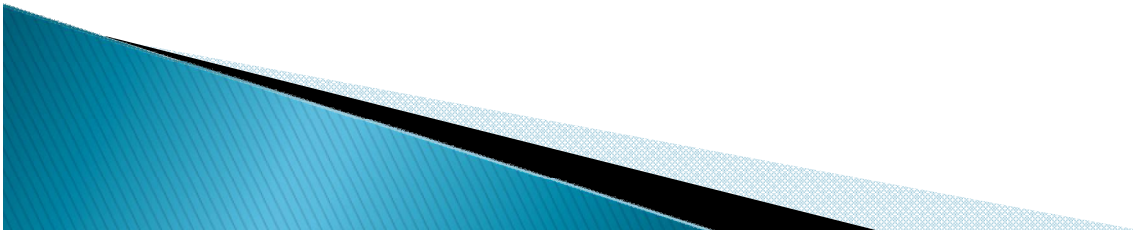
Akciğer kanseri 4 ana evrede olabilir. Ameliyat için uygun evrede olup olmadığını anlamak için ya **EBUS** (ultrasonlu bronkoskopi) veya mediastinoskopi denilen, boyundan yapılan bir kesiyle iki akciğer arası boşluğa ışıklı bir boruyla bakılması esasına dayanan, işlemler yapılabilir, böylece lenf bezlerinden örnek alınarak yaygınlık hakkında fikir edinilir.

TEDAVİ

Her hastanın tedavisi farklılık göstermekte olup; tedavi kararında kanserin yeri, evresi, hastanın yaşı ve diğer sağlık sorunları gibi birden fazla faktör etkilidir. Akciğer kanserinde genel olarak cerrahi, ışın tedavisi (radyoterapi) ve ilaç tedavisi (kemoterapi) gibi farklı tedavi seçenekleri uygulanmaktadır.

Kanser tedavisinde amaç hastalığı mümkünse yok etmek, değilse sınırlamak, sağ kalımı uzatmak ve hastanın yaşam kalitesini arttırmaktır.

AKCİĞER KANSERİNDE CERRAHİ TEDAVİ

Akciğer kanserinin erken evresinde, hastada ameliyata engel olmayan başka bir hastalık yoksa, en etkin tedavi cerrahidir. Akciğer kanserinde cerrahi tedavi önerilenler, aslında hastalıkları nispeten erken evrelerde olan ve ameliyatla kanserli doku tam olarak çıkartılabildiğinde yaşam şansı en yüksek hasta grubunu oluşturmaktadır. Genel olarak doktora başvuran akciğer kanserli olguların yaklaşık %80-85' i ameliyatla tedavi olabilmeye şansını yitirmiş durumdadır. Dolayısıyla her hastaya ameliyat önerilemez. Eğer doktorlarınız tarafından ameliyat olmanız ve bu ameliyatı da genel sağlık durumunuz itibarı ile kaldırabilecek durumda olduğunuz söylenmişse, **BU ŞANSI KAÇIRMAYIN**. Çünkü bunun yerine yapılacak tedaviler ile aynı iyileşme şansını yakalamanız pek kolay olmayacaktır.

KEMOTERAPİ NEDİR?

- Kanser hücrelerini öldüren veya büyüme ve çoğalmasını engelleyen kanser ilaçları kullanılarak yapılan tedaviye **kemoterapi** denir. Kemoterapi, kanser tedavisinde, tek başına veya cerrahi işlemle ve/veya radyoterapi ile birlikte kanserin tipi ve evresine göre değişen sıralamalarla kullanılabilir. Akciğer kanserinde genel durumu iyi olan hastaların hemen hemen tümüne, hastalığın evresine bağlı olarak zamanlama değişse de kemoterapi verilmektedir.

KEMOTERAPİ NEDİR?

- Cerrahi yapılan hastalarda gözle görülen kanserli doku çıkarılmaktadır. Bu hastalarda kemoterapi, radyolojik yöntemlerle saptanamayan mikroskopik düzeyde kalmış olabilecek kanser hücrelerinin yok edilerek hastalığın nüks etmesini önlemek amacıyla verilmektedir. Cerrahi yapılamayan hastalarda ise hastalığın ilerlemesinin durdurulması, tümörün küçültülmesi ve tümöre bağlı şikayetlerin azaltılması, yaşam süresi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla kemoterapi verilmektedir.

Sanılanın aksine uzun dönemde kemoterapi yaşam kalitesini kötüleştirmez, iyileştirir. Kemoterapinin yan etkileri kısa süreli ve geri dönüşlüdür.

RADYOTERAPİ NE AMAÇLA KULLANILIR?

- Kanser hücrelerini öldürmek veya büyüme ve çoğalmasını engellemek için yüksek enerjili ışınlar ile yapılan radyoterapi de tedaviye eklenebilir. **Bazen hastalığı yok edici (radikal),** **bazen şikayetleri giderici (palyatif),** **bazen de tümörün yayılmasından koruyucu (profilaktik)** olabilir.
- Hızlı bölünen kanser hücrelerinin yüksek enerjili X ışınları ile öldürülmesi esasına dayanır. Ağrısız bir yöntemdir. Bu tedavi uygulandığı bölgedeki tümör hücrelerini öldürmektedir. Tümör hücreleri bu tedaviye normal hücrelerden daha fazla duyarlıdır, bu nedenle daha fazla ölürler.

RADYOTERAPİ NE AMAÇLA KULLANILIR?

- Etkilenen bölgedeki normal hücreler hızla kendilerini yenilerler. Radyoterapi öncesinde tedavinin yapılacağı klinikte tedavi planlanır. Bu süre içerisinde tedavi masasında hareketsiz yatan hastanın tedavi alanı, deri üzerine çizilerek belirlenir. Tedavi odasında kalış süresi 10-30 dakikadır, tedavi 1-5 dakika sürer. Genellikle tedavi 2-6 hafta devam eder. Tedavi hastayı radyoaktif hale getirmez, çevredeki insanlara zarar vermez.

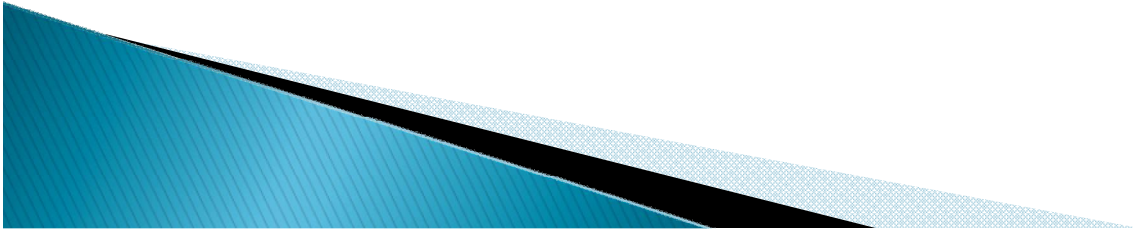
RADYOTERAPİ SONRASI SIK GÖRÜLEN YAN ETKİLER:

- Halsizlik
- Tedavi bölgesindeki deride
kaşınma, soyulma, kızarıklık,
kıllarda dökülme
- İştahsızlık
- Öksürük, balgam çıkarma,
boğaz ağrısı, yutmada güçlük
(genellikle tedavinin 2-3.
haftasından sonra)

KORUNMA

- Sigara başta olmak üzere tüm tütün ürünlerinden uzak durmak
- En iyisi sigara ve diğer tütün ürünlerine hiç başlamamaktır ancak başlandıysa da bırakmak gerekir. Yaş ne olursa olsun veya ne kadar süre kullanıldığına bakılmaksızın, sigara başta olmak üzere tüm tütün ürünlerini kullanmayı bırakmak akciğer kanseri riskini düşürmekte ve daha uzun yaşamaya yardımcı olmaktadır.
- Pasif içici olmamak
- Akciğer kanseri riskini azaltmanın en iyi yollarından biri de başkalarının içtikleri veya yanan tütün ürününden -sigara, puro, pipo, nargile, elektronik sigara gibi- kaynaklanan dumanın solumaktan kaçınmaktır.

KORUNMA

- Radona ve kansere neden olan kimyasallara maruz kalmaktan kaçınmak
- **Sağlıklı beslenmek** . Bazı bilimsel kanıtlar, meyve ve sebzelerden zengin beslenmenin akciğer kanserinden korunmada yardımcı olduğunu göstermiştir.

